

D VİTAMİNİ DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE LABORATUVAR NORMAL DEĞERİ KULLANILMALI MI?

Dr. Nursel Muratođlu Şahin

Dr. Sami Ulus Kadın Doğum Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi
(nursel_m_sahin@yahoo.com.tr)

Anahtar Kelimeler: D vitamini normal sınırı, D vitamini eksikliği, D vitamini yetersizliği

Giriş ve Amaç

Ülkemizde bebek ve çocuklarda D vitamini eksikliği ve nütrisyonel rikets sıklığı %1,67-19 arasında değişmektedir. Sağlık Bakanlığı'nın gebe ve bebeklere D vitamini desteği çalışmaları ile ilk bir yaşta D vitamini eksikliği azalmış olmakla birlikte halen önemli bir sağlık sorunudur. Fakat D vitaminini düzeyinin değerlendirilmesi için kullanılan uluslararası kılavuzda önerilen eşik değerlerin zaman içinde değişmesi bu değerlendirmeyi büyük ölçüde etkilemektedir. Maalesef laboratuvarlarda halen eski kılavuzun önerdiği normal aralıklar kullanılmaktadır. Bu çalışmada amacımız çocukların D vitamini düzeyini değerlendirmede eski ve yeni kılavuz kullanımının klinik uygulamaya getireceği farklılığı araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem

01.04.2017–31.03.2018 tarihleri arasında hastanemize çeşitli sebeplerle başvuran ve 25OHD vitamini düzeyi değerlendirilen 0-2 yaş arası bebeklerin D vitamini düzeyleri Uluslararası Endokrin Derneği'nin eski (2011) ve yeni kılavuzuna (2016) göre değerlendirildi.

Bulgular

Toplam 1797 kan örneği sonucu incelendi. Mükerrer ölçümü olan hastalarda sadece ilk ölçüm sonuçları değerlendirmeye alındı. D vitamini profilaksisinin yanlış dozda kullanımına bağlı 25OHD düzeyi >100 olanlar çalışma dışı bırakıldı. Sonuç olarak toplam 1433 hastanın verisi değerlendirildi. Hastaların median 25OHD düzeyi 39,2 ng/ml(3,9-99,8) idi. Hastaların %54,5'i(n:781) erkek, %45,5'i(n:652) kızdı. Erkeklerin 25OHD vit düzeyi (median 39,7ng/ml min:3,9 max 99,8) kızlardan (median 41,7ng/ml min:4,1 max 99,2) anlamlı olarak daha düşük saptandı.

2011 kılavuzuna göre hastaların %64,3'ünün 25OHD düzeyi yeterliyken; %15,7'sininki yetersiz, %20 hastanın ise eksik olarak değerlendirildi. 2016 kılavuzuna göre ise %80 hastanın 25OHD düzeyi yeterliyken; %9,3'ününkü yetersiz, %10,7 hastanın ise eksik olarak değerlendirildi. Bu durumda eski kılavuzun kullanılması durumunda %15,7 hastanın gereksiz tedavisine sebep olacaktı. Bu hastanemizde muayene olan hasta sayısına uyarlandığında 1 yılda yaklaşık 225 hastanın gereksiz yere tedavi alması sonucunu doğurmaktadır.

Sonuç

Ülkemizde D vitamini eksikliği halen önemli boyuttadır. D vitamini düzeyinin değerlendirilmesi için kullanılan kılavuzların zaman içinde değişmesi hastaların değerlendirilmesinde ve tedavi başlanmasında belirgin farklılığa yol açmıştır. Yeni kılavuzun pediatri pratiğinde kullanılması gereksiz tedavilerin önüne geçecektir.

Sunum Biçimi: Sözel Sunum